

Nr 89.

Av herr **Jeansson**, om anskaffande av ett havsisbrytarefartyg för statens räkning.

I motion nr 205 vid 1919 års lagtima riksdag har i anslutning till vintersjöfartskommitténs för Norrland utlåtanden av den 19 mars och 16 oktober 1918 hemställts, att riksdagen måtte såsom ett första betydelsefullt led i förbättrandet av vintersjöfarten på norrlandskusten besluta byggandet för statens räkning av ett havsisbrytarefartyg.

Statsutskottet uttalade härom i sitt utlåtande nr 170 följande:

»Förslaget om anskaffande för statens räkning av ett havsisbrytarefartyg, avsett att befrämja en utsträckning av sjöfarten vintertid på Norrland, hör enligt utskottets mening till de frågor, som snarast böra föras till lösning. De allmänna intressena av att seglationen på de norrländska hamnarna underlättas och seglationstiden utsträcker, särskilt när det hädanefter måste gälla att, så kraftigt ske kan, tillvarataga och utveckla alla vårt lands export- och importmöjligheter, synas så påtagliga, att varje icke nödvändigt uppskov med åtgärder för lösningen av denna fråga bör undvikas.

Emellertid synes det utskottet icke vara tillrådligt, att, utan att Kungl. Maj:t fått tillfälle slutligt pröva frågan i hela dess vidd, såväl i vad angår önskvärdheten av och utsikterna för tillskott till byggnadsanslaget från de norrländska intressenternas sida som ock beträffande frågan om båttyp, eventuella eskortavgifter m. m., förorda riksdagen att fatta omedelbart och definitivt beslut. Däremot finner sig utskottet böra uttala den förvissningen, att Kungl. Maj:t skall låta sig angeläget vara att så påskynda behandlingen av detta spörsmål, att ärendet i fullt utrett skick snarast möjligt kan föreläggas riksdagen.»

Kungl. Maj:t har emellertid icke heller till detta års riksdag ansett sig böra avlåta nådig proposition i ärendet. Under förra året har ärendet varit remitterat till en del ämbetsverk för yttranden och hava dessa i huvudfrågan utan meningsskiljaktighet tillstyrkt den av kommittén föreslagna åtgärden. Vi hemställa, att statsutskottets vederbörande utskott ville införskaffa och taga del av dessa yttranden.

Huruvida Kungl. Maj:t vidtagit ytterligare åtgärd för att jämlikt den av statsutskottet uttalade förvissningen skyndsamt utreda, bl. a. önskvärdheten av och utsikterna för tillskott från norrländska intressenters sida eller frågan om eventuella eskortavgifter m. m., är oss icke bekant. Dessa frågor synas oss emellertid vara av vintersjöfartskommittén och hörda myndigheter tillräckligt utredda för att ett beslut om påbörjande av en havsisbrytare nu skall kunna fattas.

Det kan här förtjäna framhållas, att kostnaden för havsisbrytaren, som vid högt prisläge år 1918 på grund av infordrade uppgifter beräknades till cirka 5 miljoner kronor, för närvarande torde betinga en icke oväsentligt lägre kostnad.

Statsfinansiella skäl synas icke längre böra stå i vägen för en åtgärd, som just syftar till att underlätta en stegrad ekonomisk utveckling i Norrland, vars väldiga naturtillgångar i råvaror och vattenkraft nu i väsentlig mån bindas av att hamnarna äro spärrade av isband under 3—7 månader av året. Det kan icke anses nationalekonomiskt klokt att år för år undanskjuta ett beslut, som påtagligen kommer att avsevärt lätta dessa band. Vi måste under alla förhållanden tillmäta denna fråga en sådan grundläggande ekonomisk betydelse, att den syns oss böra utan ytterligare ett års dröjsmål ånyo underställas riksdagens prövning i jämförelse med andra anslagskrav.

Under hänvisning i övrigt till föreliggande betänkanden från kommitterade och myndigheter tillåta vi oss vördsamt hemställa,

att riksdagen ville bemyndiga Kungl. Maj:t att avsluta kontrakt om leverans för statens räkning av ett havsisbrytarefartyg, att byggas och användas i huvudsaklig överensstämmelse med av vintersjöfartskommittén angivna grunder;

att för ändamålet må anvisas ej mindre å tilläggsstat för år 1920 ett belopp av 50,000 kronor än även å extra stat för år 1921 ett belopp av 1,500,000 kronor.

Stockholm den 16 januari 1920.

John Jeansson.

I motionens syfte instämmer

Henri Öhngren.